

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 91/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] proti postupu Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/8/00 a jeho oznámeniam zo 16. novembra 2022 a z 9. decembra 2022 v súvislosti s odmietnutím vyhotovenia fotokópií z trestného spisu takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/8/00 a jeho oznámeniami zo 16. novembra 2022 a z 9. decembra 2022 v súvislosti s odmietnutím vyhotovenia fotokópií z trestného spisu. Navrhuje, aby ústavný súd zakázal krajskému súdu porušovať jeho právo a neodkladne mu umožnil vyhotovenie požadovaných kópií z príslušného trestného spisu. Zároveň požaduje priznať mu primerané finančné zadostučinenie a náhradu trov konania jemu ústavným súdom ustanovenému právnenmu zástupcovi, o ktorého ustanovenie požiadal.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 13. októbra 2022 cestou úradného záznamu Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2Td1/2022 požiadal krajský súd o vyhotovenie kópií 70 kusov fotografií, ktoré sú súčasťou trestného spisu vedeného krajským súdom pod sp. zn. 1T/8/00.

3. Krajský súd listom zo 16. novembra 2022 sťažovateľovi oznámil, že vyhotoviť kópie požadovaných fotografií je možné len v počte 54 kusov, pretože na ostatných fotografiách je poškodená nahá a tieto sa nebudú „vzhľadom na vyjadrenie vedúceho SPa KČ ústavu ■■■“ vyhotovovať. V prípade, ak sťažovateľ mal záujem o vyhotovenie kópií iných fotografií v počte 54 kusov z fotoalbumu, bol inštruovaný, aby túto skutočnosť súdu oznámil krajskému súdu.

4. Sťažovateľ 29. novembra 2022 opätovne požiadal krajský súd o vyhotovenie všetkých 70 kusov fotografií, odôvodňujúc túto požiadavku poukazom na § 69 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré mu zaručuje právo na vyhotovenie kópie celého trestného spisu. Vyjadrenie „vedúceho SPa KČ ústavu ■■■“ považoval za irelevantné a v rozpore s jeho právom na súdnu a inú právnu ochranu.

5. Listom z 9. decembra 2022 krajský súd sťažovateľovi oznámil, že požiadal „vedúceho SPKČ ústavu na výkon trestu“ o oznámenie, či je možné vyhovieť žiadosti v plnom rozsahu a, vychádzajúc z jeho písomného stanoviska zo 14. novembra 2022, ktorým dôrazne neodporúčal sprístupniť fotografie, na ktorých je obeť nahá, sťažovateľovi fotokópie z fotoalbumu v počte 16 kusov fotografií nezaslal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti postupu krajského súdu v označenom konaní a jeho oznámeniam podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, pretože podľa jeho názoru neexistuje žiadna právna norma, ktorá by krajskému súdu čo i len teoreticky umožňovala „bezprecedentne osloviť nejakého vedúceho SP KČ ústavu ■■■“ a rovnako neexistuje žiadna právna norma, „aby nejaký vedúci SP KČ ústavu ■■■ porušoval“ základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu a jeho „právo na držanie všetkých písomností týkajúcich sa právnych vecí odsúdeného pri sebe aj vo výkone trestu“.

7. Slovom sťažovateľa krajský súd neuviedol v napadnutých oznámeniach, podľa akého ustanovenia právneho predpisu konal a rozhodoval a jeho oznámenia nemajú ani „právnu autorizáciu“, t. j. ktorý sudca konal v mene krajského súdu.

8. Ustanovenie § 69 ods. 1 Trestného poriadku podľa sťažovateľa okrem presne vymedzených obmedzení nedáva žiadny priestor ani najmenšiu výnimku, aby krajský súd svojvoľne určoval, ktoré časti spisu umožní sprístupniť na preštudovanie a nazretie obvinenému, a takisto neexistuje žiadny zákonný priestor, ktorý by oprávňoval krajský súd obmedziť právo obvineného na vyhotovenie kópií spisov a ich častí.

9. Ospravedlniť postup krajského súdu podľa názoru sťažovateľa nemôže ani skutočnosť, že sťažovateľ bol v tejto veci právoplatne odsúdený už pred 22 rokmi a takýto postup všeobecného súdu nie je akceptovateľný ani s prihliadnutím na účel dosiahnutia nápravy odsúdeného – sťažovateľa (§ 34 Trestného zákona).

10. Sťažovateľ zopakoval, že je absolútne nepredstaviteľné, neprípustné a bez opory v zákone, aby obvinený nemohol preskúmať a preštudovať znalecký posudok z autopsie len preto, že v prílohe na fotografiách je obeť nahá alebo dokonca pitvaná.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/8/00 a jeho oznámeniami zo 16. novembra 2022 a z 9. decembra 2022, ktorými odmietol žiadosť sťažovateľa o vyhotovenie fotokópií zo spisu v rozsahu 16 kusov fotografií, na ktorých je poškodená vyobrazená nahá.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy [ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)] je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

14. Ústavný súd pripomína, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

15. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu tým, že mu bolo krajským súdom odopreté vyhotovenie kópií fotografií z trestného spisu, na ktorých je poškodená vyobrazená nahá. Takýto postup krajského súdu je podľa sťažovateľa v rozpore s § 69 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý mu právo na kópie spisu zaručuje.

16. Z vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa už v minulosti ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. septembra 2022 domáhal vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 od. 1 dohovoru postupom krajského súdu v tom istom konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 8/00 pri vybavovaní žiadosti sťažovateľa z 1. augusta 2022 o nahliadnutie do súdneho spisu. Podstatu predošlej ústavnej sťažnosti tvorila námietka, že krajský súd po tom, ako sťažovateľ požiadal o preštudovanie trestného spisu vedeného pod sp. zn. 1 T 8/00 vrátane všetkých príloh, ako aj k spisu patriacich fotografií a videozáznamov na VHS páskach z dôvodu zamýšľaného podania návrhu na povolenie obnovy konania v tejto trestnej veci sťažovateľovi listom z 11. augusta 2022 oznámil, že mu trestný spis sp. zn. 1 T 8/00 bude sprístupnený, ale bez videozáznamov, ktoré sú zaznamenané

na VHS páskach, keďže ide o dôkazný materiál a ich prepis na DVD nosiče nie je zo strany krajského súdu realizovateľný technickými prostriedkami súdu. Sťažovateľ po nahliadnutí do označeného súdneho spisu (ako aj do spisu vedeného pod sp. zn. 3 Ntok 1/2008 týkajúceho sa návrhu na povolenie obnovy konania) uplatnil výhradu o jeho nesúhlase s postupom krajského súdu, ktorý spolu so súdnym spisom sp. zn. 1 T 8/00 nepredložil aj príslušné videozáznamy a fotografie, ktoré boli jeho súčasťou.

17. Ústavný súd predošlú ústavnú sťažnosť sťažovateľa uznesením č. k. IV. ÚS 14/2023-15 z 10. januára 2023 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre jej zjavnú neopodstatnenosť, a to vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd na sťažovateľom predstreté výhrady reflektoval v neskoršom období, keď 13. októbra 2022 prostredníctvom okresného súdu sťažovateľovi sprístupnil na nahliadnutie aj ním namietané obrazové záznamy na VHS kazetách a fotografie poškodenej [REDAKOVANÉ] ktoré mu boli aj poskytnuté vo fotokópii v počte 54 kusov. Týmto postupom krajský súd podľa názoru ústavného súdu, ako ho v uznesení č. k. IV. ÚS 14/2023-15 z 10. januára 2023 prezentoval, zabezpečil požiadavky sťažovateľa v rozsahu ústavne konformnej interpretácie § 69 Trestného poriadku vo vzťahu k predmetnej situácii a účelu nahliadnutia do spisu (podanie návrhu na obnovu konania), a tak eliminoval akékoľvek možné porušenie sťažovateľom v podanej ústavnej sťažnosti označených práv.

18. Vychádzajúc z takto zistených okolností, ústavný súd vo vzťahu k aktuálne preskúmvanej ústavnej sťažnosti ustálil, že neexistuje žiaden dôvod, ktorý by spochybňoval skutočnosť, že sa sťažovateľ s obsahom všetkých fotografií, ktoré sú súčasťou spisu vedeného krajským súdom pod sp. zn. 1T/8/00 a ktorých kópie požadoval vyhotoviť, riadne oboznámil (vrátane sporných 16 kusov), a teda došlo v primeranom rozsahu k praktickej realizácii práva sťažovateľa vyplývajúceho z § 69 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľ nijakým, nie to ešte právne relevantným spôsobom nepreukázal, že by mu absencia jeho dispozície s fyzicky vyhotovenými kópiami fotografií poškodenej akýmkoľvek spôsobom bránila v uplatňovaní jeho napr. obhajobných práv v akomkoľvek, hoc aj ešte len v zamýšľanom „procesnom“ postupe (podanie návrhu na povolenie obnovy konania).

19. Ústavný súd neakceptoval názor sťažovateľa, že má bezvýhradné a bezpodmienečné právo na kópie fotografií z trestného spisu, a to aj v prípade, keď bolo trestné konanie právoplatne skončené pred 22 rokmi. V zmysle judikatúry ústavného súdu účelom práva nazerať do spisu (a s tým spojeného práva na kópie spisu) je poskytnutie príležitosti oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci, a tým aj v plnej miere predložiť súdu vlastnú argumentáciu v záujme ochrany vlastných práv (pozri napr. III. ÚS 163/03). Z uvedeného názoru je zjavné, že toto právo nie je samoučelné, ale predstavuje istý prostriedok k dosiahnutiu sledovaného cieľa, ktorý však sťažovateľ v danej veci v konaní pred ústavným súdom nijako neosvedčil. Tým menej bola argumentácia sťažovateľa spôsobilou presvedčiť ústavný súd o takom významnom neprípustnom zásahu krajského súdu do jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (nevyhotovením kópií fotografií, ktorých obsah bol sťažovateľovi známy), ktorý by opodstatňoval nevyhnutnosť intervencie ústavného súdu z hľadiska požadovanej ústavnoprávnej ochrany, zvlášť ak právo sťažovateľa na nahliadnutie (nazretie) do príslušného

trestného spisu krajského súdu bolo evidentne v plnom rozsahu realizované v podobe predloženia mu kompletného trestného spisu na tento účel.

20. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením sťažovateľa o svojvôli krajského súdu v súvislosti s napadnutými oznámeniami. Je evidentné, že rozhodnutie krajského súdu nevyhotoviť kópie 16 kusov fotografií malo podklad vo vyjadrení psychológa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody ■■■ (v ktorom sťažovateľ vykonáva jemu uložený trest), ktorý, ako to vyplýva z konania vedeného ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 14/2023, uviedol, že prezeranie fotografií tohto charakteru by mohlo u sťažovateľa prispieť len k posilneniu a upevneniu nezdravých vzorcov jeho myslenia a správania, ktoré stáli v pozadí jeho trestnej činnosti. Hoci táto okolnosť sa mala skôr riešiť v rámci ústavu na výkon trestu odňatia slobody, nemala na posúdenie veci ústavným súdom až taký zásadný vplyv.

21. Pokiaľ sťažovateľ trvá na nezákonnosti postupu krajského súdu a ním realizovaných oznámení, potom ústavný súd pripomína svoju stabilnú judikatúru, že nepristupuje k vyhovaniu ústavnej sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (IV. ÚS 320/2011). Ústavný súd v tomto kontexte zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012, I. ÚS 522/2017).

22. Práve na základe zistených konkrétnych okolností danej veci ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ svojou argumentáciou uplatnenou v ústavnej sťažnosti nepreukázal negatívny dôsledok prípadného nesprávneho postupu krajského súdu na jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v obligátnej ústavnoprávnej kvalite – intenzite.

23. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom príslušného orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípade z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. III. ÚS 565/2017, I. ÚS 584/2020).

24. S prihliadnutím na všetky dosiaľ uvedené skutočnosti a okolnosti danej veci ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

25. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a ústavný súd tak žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovел (bod 2 výroku tohto uznesenia).

26. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu